

WOJEWODA OPOLSKI

ul. Piastowska 14
45-082 Opole

Opole, 7 października 2025 r.
PS.I.431.4.20.2025.JK

**Pani
Joanna Piaskowska
Kierownik Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej w Wilkowie
ul. Wrocławska 16
46-113 Wilków**

Wystąpienie pokontrolne

I. Dane identyfikacyjne kontroli

1. Nazwa i adres jednostki kontrolowanej:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wilkowie
ul. Wrocławska 16, 46-113 Wilków

2. Podstawa prawna podjęcia kontroli:

art. 28. ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U z 2025 r. poz. 428); art. 31 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2025 r. poz. 438 ze zm.); art. 6 ust. 4 pkt 4 z uwzględnieniem art. 3 i 4 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224 ze zm.).

3. Zakres kontroli:

- 1) **przedmiot kontroli:** realizacja zadań wynikających z ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów¹;
- 2) **okres objęty kontrolą:** od 1 stycznia 2024 r. do dnia kontroli.

4. Rodzaj kontroli: kompleksowa.

5. Tryb kontroli: zwykły.

6. Termin kontroli: od 28 lipca 2025 r. do 29 lipca 2025 r.

¹ Dalej nazywana „ustawą”.

7. Skład zespołu kontrolnego:

- **Jakub Krajewski** - Inspektor wojewódzki Oddziału Nadzoru i Kontroli Pomocy Społecznej w Wydziale Polityki Społecznej Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Opolu – kierownik zespołu kontrolnego;
- **Wojciech Medoliński** - Inspektor wojewódzki Oddziału Nadzoru i Kontroli Pomocy Społecznej w Wydziale Polityki Społecznej Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Opolu.

8. Kierownik jednostki kontrolowanej:

Joanna Piaskowska, Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wilkowie, pełniącą tę funkcję od dnia 1 sierpnia 2014 r.

II. Ocena skontrolowanej działalności ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta

W wyniku kontroli **pozytywnie z uchybieniami** ocenia się działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wilkowie² w kontrolowanym zakresie.

W toku kontroli badano następujące zagadnienia:

- prawidłowość upoważniania pracowników jednostki kontrolowanej do prowadzenia postępowań i wydawania decyzji w zakresie przyznawania świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz prowadzenia postępowań i wydawania decyzji w stosunku do dłużników alimentacyjnych;
- zasadność przyznawania i odmowy przyznania świadczeń z funduszu alimentacyjnego w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów pod względem zgodności z obowiązującym prawem;
- sposób i tryb postępowania w zakresie przyznania świadczeń z funduszu alimentacyjnego;
- terminowość ustalania prawa oraz wypłacania należnych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wnioskodawcom;
- sposób i tryb postępowania w zakresie działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych na podstawie tytułu wykonawczego w przypadku bezskuteczności egzekucji;
- stan zadłużenia dłużników alimentacyjnych, w stosunku do których jednostka kontrolowana jest organem właściwym wierzyciela, wysokość odzyskanych środków oraz przekazywanie informacji o zobowiązaniach dłużnika

² Dalej nazywany „GOPS w Wilkowie”.

alimentacyjnego do wszystkich istniejących biur informacji gospodarczej znajdujących się w wykazie;

- realizacja obowiązku przekazania 60% odzyskanych od dłużnika alimentacyjnego środków do budżetu państwa oraz sposób wykorzystania 40% odzyskanych od dłużnika alimentacyjnego środków.

Zastrzeżenia kontrolerów dotyczyły:

- zbędnego przytaczania w treści uzasadnień decyzji przyznających prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego treści przepisu art. 27 ust. 1 ustawy, który nie stanowi podstawy prawnej decyzji i nie odnosi się do praw oraz obowiązków strony decyzji, co narusza art. 107 § 3 k.p.a.;
- prowadzenia metryk spraw administracyjnych w sposób niezgodny z art. 66a § 2 k.p.a.

Nie wniesiono zastrzeżeń w zakresie:

- prawidłowości upoważniania pracowników jednostki kontrolowanej do prowadzenia postępowań i wydawania decyzji w zakresie przyznawania świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz prowadzenia postępowań i wydawania decyzji w stosunku do dłużników alimentacyjnych;
- terminowości ustalania prawa oraz wypłacania należnych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wnioskodawcom;
- sposobu i trybu postępowania w zakresie działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych na podstawie tytułu wykonawczego w przypadku bezskuteczności egzekucji;
- stanu zadłużenia dłużników alimentacyjnych, w stosunku do których jednostka kontrolowana jest organem właściwym wierzyciela, wysokości odzyskanych środków oraz przekazywania informacji o zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego do wszystkich istniejących biur informacji gospodarczej znajdujących się w wykazie;
- realizacji obowiązku przekazania 60% odzyskanych od dłużnika alimentacyjnego środków do budżetu państwa oraz sposobu wykorzystania 40% odzyskanych od dłużnika alimentacyjnego środków.

Ustalenia kontroli

W okresie objętym kontrolą, tj. od dnia 1 stycznia 2024 r. do dnia 28 lipca 2025 r. GOPS w Wilkowie przyjął **10** wniosków o przyznanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego. W postępowaniach zainicjowanych tymi wnioskami organ wydał **8**

decyzji przyznających prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, 1 decyzję odmawiającą prawa do tych świadczeń, natomiast w pozostałym 1 przypadku na dzień kontroli GOPS w Wilkowie nie wydał jeszcze decyzji administracyjnej w sprawie. Ponadto w okresie poddanym kontroli organ nie wydał decyzji w przedmiocie nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Od żadnej z wydanych w powyższym zakresie decyzji nie wniesiono odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Opolu.

Na dzień kontroli w GOPS w Wilkowie nie odnotowano sytuacji, w której w stosunku do osoby ubiegającej się o przyznanie świadczenia z funduszu alimentacyjnego lub osoby pobierającej to świadczenie uzyskano by informację o marnotrawieniu tych środków, co powodowałoby konieczność zmiany formy świadczenia z pieniężnej na rzeczową.

W trakcie kontroli weryfikacji poddano dokumentację 8 postępowań (100%), zakończonych wydaniem decyzji o przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz dokumentację 1 postępowania (100%) zakończonego wydaniem decyzji odmawiającej prawa do tych świadczeń.

Dokumentację objętą kontrolą sprawdzono pod względem zasadności przyznania prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, weryfikacji tego prawa oraz sposobu i trybu postępowania w zakresie ustalania prawa do tych świadczeń oraz terminowości ich wypłacania.

W poddanych kontroli sprawach nie wystąpił przypadek:

- 1) by ustalona zgodnie z art. 9 ust. 2a ustawy wysokość świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego danej osobie uprawnionej była niższa niż 100 zł, o którym mowa w art. 9 ust. 2b ustawy;
 - 2) ustalenia prawa do świadczeń osobie uprawnionej pozostawiającej pod opieką opiekuna prawnego, o którym mowa w art. 9 ust. 2 ustawy;
 - 3) umorzenia przez organ właściwy dłużnika należności, o których mowa w art. 30 ust. 1 ustawy;
 - 4) umorzenia przez organ właściwy wierzyciela należności, o których mowa w art. 30 ust. 2 ustawy.
- 1. Prawdliwość upoważniania pracowników jednostki kontrowanej do prowadzenia postępowań i wydawania decyzji w zakresie przyznawania świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz prowadzenia postępowań i wydawania decyzji w stosunku do dłużników alimentacyjnych.**

Wójt Gminy Wilków na podstawie art. 12 ust. 2 oraz art. 8b ustawy upoważnił Kierownika GOPS w Wilkowie do prowadzenia postępowań i wydawania decyzji administracyjnych w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, do prowadzenia postępowań i do wydawania decyzji administracyjnych w tych sprawach (Zarządzenie Wójta Gminy Wilków z dnia 7 sierpnia 2024 r. nr ORG.0050.73.2024). Przed wydaniem tego zarządzenia Kierownik GOPS w Wilkowie był upoważniony do wskazanych wyżej czynności na podstawie Zarządzenie Wójta Gminy Wilków z dnia 1 sierpnia 2014 r. nr ORG.0050.578.2014, które straciło moc w dacie wydania nowego zarządzenia.

Do prowadzenia postępowań oraz do wydawania decyzji administracyjnych w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego, jak również do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych oraz do prowadzenia postępowań i wydawania decyzji administracyjnych w tych sprawach Wójt Gminy Wilków upoważnił również jednego pracownika GOPS w Wilkowie (Zarządzenie Wójta Gminy Wilków z dnia 7 sierpnia 2024 r. nr ORG.0050.74.2024). Przed wydaniem tego zarządzenia pracownik ten był upoważniony jedynie do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych oraz do prowadzenia postępowań i wydawania decyzji administracyjnych w tych sprawach (Zarządzenie Wójta Gminy Wilków z dnia 17 marca 2014 r. nr ORG.0050.509.2014).

Do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego, do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych oraz do prowadzenia postępowań w tych sprawach z wyłączeniem prawa do wydawania decyzji administracyjnych Wójt Gminy Wilków upoważnił również:

- w dniu 7 września 2021 r. dwóch pracowników GOPS w Wilkowie (Zarządzenie Wójta Gminy Wilków z dnia 7 września 2021 r. nr ORG.0050.534.2021);
- w dniu 4 listopada 2024 r. jednego pracownika GOPS w Wilkowie (Zarządzenie Wójta Gminy Wilków z dnia 4 listopada 2024 r. nr ORG.0050.124.2024).

Wobec powyższego nie wnosi się zastrzeżeń w przedmiotowym zakresie.

- 2. Zasadność przyznawania i odmowy przyznania świadczeń z funduszu alimentacyjnego w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów pod względem zgodności z obowiązującym prawem.**

W trakcie kontroli stwierdzono, że wydane decyzje zawierają prawidłowe oznaczenie organu właściwego. Zgodnie z art. 2 pkt 10 w związku z art. 12 ust. 1 ustawy – postępowanie w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego prowadzi organ właściwy wierzyciela, którym jest wójt, burmistrz lub prezydent miasta, właściwy ze względu na miejsce zamieszkania osoby uprawnionej.

Przyznanie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego każdorazowo nastąpiło w formie decyzji administracyjnej.

We wszystkich analizowanych przypadkach, świadczenia z funduszu alimentacyjnego zostały przyznane osobom, które spełniały warunki określone w art. 1a ustawy, w związku z art. 9 ust. 1 ustawy.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego w każdym przypadku zostały przyznane w prawidłowej wysokości, tj. zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy.

W przypadku ustalania prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego organ przyznawał takie prawo, gdy spełniony został warunek wynikający z art. 9 ust. 2 ustawy, tj. gdy dochód w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekraczał kwoty 1209,00 zł.

W 1 z kontrolowanych przypadków stwierdzono sytuację, w której doszło do przekroczenia kryterium dochodowego na osobę w rodzinie. Wówczas organ zastosował art. 9 ust. 2a ustawy i prawidłowo ustalił wysokość przysługującego stronie świadczenia.

W przypadku utraty dochodu przez członka rodziny w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy lub po tym roku, ustalając ich dochód, organ nie uwzględniał dochodu utraconego, co jest zgodne z art. 9 ust. 3 ustawy.

W sytuacji uzyskania dochodu przez członka rodziny w roku kalendarzowym poprzedzającym okres świadczeniowy dzielono osiągnięty w tym roku dochód przez liczbę miesięcy, w których był uzyskiwany, jeżeli dochód ten był uzyskiwany w okresie, na który ustalane lub weryfikowane jest prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, co jest zgodne z art. 9 ust. 4 ustawy.

Przyznanie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego każdorazowo następowało w formie decyzji administracyjnej. Decyzje zawierały wszystkie części składowe wymienione w art. 107 § 1 k.p.a. W podstawach prawnych decyzji organ przywoływał przepisy k.p.a., ustawy oraz Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 7 lipca 2023 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu

ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 134). Organ każdorazowo precyzyjnie określał zastosowane w sprawie przepisy z wyszczególnieniem odpowiednio artykułów, paragrafów, ustępów oraz punktów.

We wszystkich poddanych kontroli postępowaniach decyzje zawierały uzasadnienia, które spełniały wymogi określone w art. 107 § 3 k.p.a., czyli w zakresie uzasadnienia faktycznego zawierały w szczególności wskazanie faktów, które organ uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, oraz przyczyn, z powodu których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, natomiast w zakresie uzasadnienia prawnego zawierały wyjaśnienie podstawy prawnej decyzji z przytoczeniem przepisów prawa. Jedynym zarzutem dotyczącym uzasadnień decyzji poddanych kontroli jest umieszczanie w ich treści przez organ informacji o tym, że zgodnie z art. 27 ust. 1 ustawy dłużnik alimentacyjny jest zobowiązany do zwrotu należności w wysokości wypłaconych przedstawicielowi ustawowemu małoletniego uprawnionego świadczeń z funduszu alimentacyjnego łącznie z odsetkami ustawowymi za opóźnienie. Taka informacja w treści uzasadnienia decyzji przyznającej świadczenia z funduszu alimentacyjnego jest całkowicie zbędna, ponieważ dłużnik alimentacyjny nie jest stroną tej decyzji, a informację o treści art. 27 ust. 1 ustawy otrzymuje on w piśmie informującym go o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego, które jest do niego kierowane na podstawie art. 27 ust. 7 ustawy. Wskazany wyżej przepis nie stanowi podstawy prawnej decyzji administracyjnej w przedmiocie przyznania prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, jak również nie kształtuje praw i obowiązków adresata decyzji. Ze względu jednak na okoliczność, że w pozostałym zakresie uzasadnienia decyzji były sporządzane w sposób prawidłowy, błąd ten został zaklasyfikowany jako uchybienie.

Na podstawie dokumentacji świadczeniobiorców stwierdzono, że we wszystkich skontrolowanych przypadkach osoby, którym przyznano świadczenia z funduszu alimentacyjnego spełniały warunki i kryteria dochodowe, uprawniające do otrzymania przedmiotowego świadczenia. Wysokość oraz okres, na jaki przyznano świadczenia nie budzą zastrzeżeń.

Wobec powyższego wnosi się zastrzeżenia w opisanym wyżej zakresie.

3. Sposób i tryb postępowania w zakresie przyznania świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

W każdym przypadku postępowanie w sprawie przyznania świadczeń z funduszu alimentacyjnego zostało wszczęte przez organ na wniosek strony. Poddana kontroli dokumentacja każdorazowo zawierała wniosek zgodny z wymogami art. 15 ust. 3, zawierający:

- 1) dane dotyczące członków rodziny, w tym: imię, nazwisko, datę urodzenia, adres miejsca zamieszkania, stan cywilny, obywatelstwo, płeć, numer PESEL oraz o ile wnioskodawca posiada - adres poczty elektronicznej i numer telefonu;
- 2) oświadczenie wnioskodawcy o przekazaniu organowi egzekucyjnemu wszelkich znanych mu informacji niezbędnych do prowadzenia postępowania egzekucyjnego przeciwko dłużnikowi alimentacyjnemu;
- 3) oświadczenie wnioskodawcy o miejscu zamieszkania, wieku, zatrudnieniu i sytuacji ekonomicznej osób zobowiązanych względem osoby uprawnionej do alimentacji, oraz zaświadczenia lub oświadczenia i inne dokumenty potwierdzające spełnianie warunków do przyznania lub ustalenia wysokości świadczenia z funduszu alimentacyjnego będącego przedmiotem wniosku, zgodnie z wymogami art. 15 ust. 4 ustawy.

GOPS w Wilkowie, prowadząc postępowanie w sprawach o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego samodzielnie uzyskiwał lub weryfikował od organów podatkowych lub ministra właściwego do spraw finansów publicznych, organów emerytalno-rentowych oraz z rejestrów publicznych, w tym z rejestru PESEL, o którym mowa w przepisach o ewidencji ludności odpowiednio dane wnioskodawców oraz członków ich rodzin, o których mowa art. 15a ust. 1 ustawy.

W aktach wszystkich poddanych kontroli postępowań zakończonych wydaniem decyzji rozstrzygających w zakresie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego stwierdzono założenie metryk spraw. Zawierały one wszystkie wymagane informacje określone w art. 66a § 2 k.p.a., jednakże w ich ramach organ umieszczał również informacje dotyczące czynności podejmowanych względem dłużników alimentacyjnych, na których ciąży obowiązek alimentacyjny względem małoletniego uprawnionego będącego stroną decyzji przyznającej mu świadczenia z funduszu alimentacyjnego w danej sprawie. Należy wskazać, że metryka sprawy administracyjnej prowadzona jest dla postępowania administracyjnego, które zasadniczo kończy się wydaniem decyzji rozstrzygającej co do praw bądź obowiązków strony postępowania. Natomiast czynności podejmowane względem dłużników alimentacyjnych prowadzone są już, poza tym postępowaniem, dlatego ich uwzględnianie w metrykach spraw administracyjnych jest niewłaściwe.

W poddanych kontroli aktach sprawy zakończonej wydaniem decyzji w przypadku, o których mowa w art. 9 ust. 2a i 2b ustawy organ prawidłowo zrealizował obowiązek informacyjny wynikający z art. 79a § 1 k.p.a., informując stronę postępowania o przesłankach zależnych od strony, które nie zostały na dzień wysłania informacji spełnione lub wykazane, co mogło skutkować wydaniem decyzji niezgodnej z żądaniem strony. Organ określił stronie 7-dniowy termin od daty doręczenia pisma na skorzystanie z prawa do wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań i prawidłowo dopiero po jego upływie wydał decyzję w sprawie.

Wobec powyższego wnosi się zastrzeżenia we wskazanym wyżej zakresie.

4. Terminowość ustalania prawa oraz wypłacania należnych świadczeń z funduszu alimentacyjnego wnioskodawcom.

W kontrolowanych sprawach prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego z wniosków złożonych od dnia 1 sierpnia 2024 r. do dnia 31 października 2024 r. ustalano na okres świadczeniowy, tj. od dnia 1 października 2024 r. do dnia 30 września 2025 r. W pozostałych przypadkach prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego ustalano do końca właściwego okresu świadczeniowego (2023/2024 dla wniosków złożonych pomiędzy 1 stycznia 2024 r. a 31 lipca 2024 r. bądź 2024/2025 dla wniosków złożonych od 1 listopada 2024 r.) począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek, co jest zgodne z art. 18 ust. 1 ustawy.

We wszystkich poddanych kontroli sprawach wypłata należnych świadczeń osobie uprawnionej dokonywana była dopiero po doręczeniu decyzji przyznającej prawo do tego świadczenia.

Wobec powyższego nie wnosi się zastrzeżeń w przedmiotowym zakresie.

5. Sposób i tryb postępowania w zakresie działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych na podstawie tytułu wykonawczego w przypadku bezskuteczności egzekucji.

Według stanu na dzień 28 lipca 2025 r. Gmina Wilków w okresie poddanym kontroli na obszarze swojego działania miała 15 dłużników alimentacyjnych. W trakcie kontroli poddano weryfikacji dokumentację **15** (100%) dłużników alimentacyjnych, która dotyczyła:

- **6** dłużników alimentacyjnych, dla których organem właściwym wierzyciela jest Wójt Gminy Wilków, natomiast organem właściwym dłużnika alimentacyjnego jest organ innej gminy;

- **7** dłużników alimentacyjnych, dla których organem właściwym dłużnika jest Wójt Gminy Wilków, natomiast organem właściwym wierzyciela jest organ innej gminy;
- **2** dłużników alimentacyjnych, dla którego zarówno organem właściwym dłużnika, jak i wierzyciela jest Wójt Gminy Wilków.

W wyniku przeprowadzonej analizy dokumentacji dłużników alimentacyjnych ustalono, że:

- 1) zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy realizowany był obowiązek polegający na przeprowadzaniu wywiadu alimentacyjnego, w celu ustalenia sytuacji rodzinnej, dochodowej i zawodowej dłużnika alimentacyjnego, a także jego stanu zdrowia oraz przyczyn niełożenia na utrzymanie osoby uprawnionej, odbierano również od dłużników oświadczenie majątkowe. W **8** sprawach, w którym organem właściwym dłużnika był Wójt Gminy Wilków, dłużnik został wezwany do stawiennictwa w GOPS w Wilkowie w celu przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego. Wezwania te zostały podjęte przez **5** dłużników alimentacyjnych, natomiast w **3** przypadkach dłużnicy nie podjęli wezwania (przesyłki były dwukrotnie awizowane, po czym następował skutek określony w art. 44 § 4 k.p.a.). W **5** przypadkach dłużnicy stawili się w wyznaczonym terminie na wywiad alimentacyjny, zostały również od nich odebrane oświadczenia majątkowe;
- 2) zgodnie z art. 5 ust. 1 ustawy organ właściwy dłużnika przekazywał komornikowi sądowemu informacje mające wpływ na skuteczność prowadzonej egzekucji, w szczególności dane uzyskane podczas wywiadów alimentacyjnych oraz zawartych w oświadczeniach majątkowych dłużnika;
- 3) w **1** sprawie, w których Wójt Gminy Wilków był organem właściwym dłużnika, a dłużnik nie stawiał się w wyznaczonym terminie na wywiad alimentacyjny, nie wszczęto postępowania w przedmiocie uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych, ponieważ wydana w 2012 r. decyzja w tym przedmiocie pozostawała w mocy. Postępowania takie wszczęto natomiast w **2** sprawach. W ramach pierwszej z nich dłużnik alimentacyjny po otrzymaniu zawiadomienia o wszczęciu postępowania w przedmiocie uznania go za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych stawiał się w GOPS w Wilkowie, gdzie przeprowadzono z nim wywiad alimentacyjny oraz odebrano od niego oświadczenie majątkowe, w rezultacie czego postępowanie zostało prawidłowo umorzone jako bezprzedmiotowe. Natomiast w drugim przypadku

została wydana decyzja uznająca dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych. Po tym, jak decyzja ta stała się ostateczna, organ złożył wniosek o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. z 2025 r. poz. 383) oraz skierował do właściwego miejscowo starosty wniosek o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego, co czyni zadość realizacji obowiązku określonego w art. 5 ust. 3b ustawy;

- 4) w każdej ze spraw organ właściwy dłużnika na podstawie art. 6 ustawy informował organ właściwy wierzyciela oraz komornika sądowego o podjętych działaniach wobec dłużnika alimentacyjnego oraz o ich efektach;
- 5) zgodnie z art. 27 ust. 7 ustawy organ właściwy wierzyciela przekazywał dłużnikowi alimentacyjnemu, o ile jego adres zamieszkania był znany oraz organowi właściwemu dłużnika informację o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz o obowiązku zwrotu wraz z odsetkami należności z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego wypłacanych osobie uprawnionej oraz informację o wysokości zobowiązań dłużnika alimentacyjnego wobec Skarbu Państwa z tytułu wypłaconych osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego na podstawie ustawy;
- 6) zgodnie z art. 27 ust. 7a ustawy organ właściwy wierzyciela przekazywał organowi właściwemu dłużnika informację o zobowiązaniach wynikających z tytułu należności z świadczeń z funduszu alimentacyjnego wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy;
- 7) w każdym przypadku, gdy organy ścigania zwracały się o udzielenie informacji dotyczących postępowań wobec dłużników alimentacyjnych, organ właściwy niezwłocznie przekazywał niezbędne dane.

Tryb, sposób i terminowość podejmowanych czynności w ramach działań wobec dłużników nie budzą zastrzeżeń.

Wobec powyższego nie wnosi się zastrzeżeń w przedmiotowym zakresie.

- 6. Stan zadłużenia dłużników alimentacyjnych, w stosunku, do których jednostka kontrolowana jest organem właściwym wierzyciela, wysokość odzyskanych środków oraz przekazywanie informacji o zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego do wszystkich istniejących biur informacji gospodarczej znajdujących się w wykazie.**

Zgodnie z art. 8a ust. 1 pkt 1 ustawy organ właściwy wierzyciela, który wypłacał świadczenia przyznawane w przypadku bezskuteczności egzekucji

alimentów przekazuje do biura informacji gospodarczej informację gospodarczą o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy.

Zgodnie z oświadczeniem Kierownika GOPS w Wilkowie z dnia 28 lipca 2025 r. obowiązek ten jest regularnie realizowany.

Z przedłożonych danych wynika, że na dzień 28 lipca 2025 r. stan zadłużenia dłużników alimentacyjnych w Gminie Wilków wynosił **2.110.909,49 zł**.

W okresie od dnia 1 stycznia 2024 r. do dnia 28 lipca 2025 r. od dłużników alimentacyjnych wyegzekwowano kwotę **79.775,80 zł**, w tym:

- 22.959,60 zł – kwota stanowiąca dochód budżetu państwa (60% wyegzekwowanych należności od dłużnika alimentacyjnego);
- 15.306,49 zł – kwota stanowiąca dochód własny gminy (40% wyegzekwowanych należności od dłużnika alimentacyjnego);
- 41.509,71 zł – wyegzekwowane odsetki stanowiące dochód budżetu państwa.

Wobec powyższego nie wnosi się zastrzeżeń w przedmiotowym zakresie.

7. Realizacja obowiązku przekazania 60% odzyskanych od dłużnika alimentacyjnego środków do Budżetu Państwa oraz sposób wykorzystania 40% odzyskanych od dłużnika alimentacyjnego środków.

Na podstawie analizowanej dokumentacji ustalono, że Wójt Gminy Wilków wywiązuje się z wynikającego z art. 27 ust. 4 ustawy obowiązku przekazywania Wojewodzie Opolskiemu – stanowiących dochód budżetu państwa – 60% kwot (wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie) należności wyegzekwowanych od dłużników alimentacyjnych z tytułu świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej.

Zgodnie z oświadczeniem głównej księgowej GOPS w Wilkowie z dnia 28 lipca 2025 r. 40% kwot należności wyegzekwowanych od dłużników alimentacyjnych, stanowiących dochód własny gminy przeznaczane są na potrzeby realizacji przez GOPS w Wilkowie zadań wynikających z ustawy, tj. na podejmowanie działań wobec dłużników alimentacyjnych, w szczególności na wynagrodzenie i pochodne od wynagrodzenia pracownika realizującego zadania wynikające z ustawy, zakup materiałów biurowych, usług pocztowych, zakup licencji oprogramowania umożliwiającego obsługę zadań wynikających z ustawy oraz na

szkolenia, co czyni zadość realizacji obowiązku organu określonego w art. 27 ust. 6 ustawy.

Wobec powyższego nie wnosi się zastrzeżeń w przedmiotowym zakresie.

III. Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowości

W trakcie kontroli stwierdzono **uchybień** polegające na:

- 1) zbędnym przytaczaniu w treści uzasadnień decyzji przyznających prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego treści przepisu art. 27 ust. 1 ustawy, który nie stanowi podstawy prawnej decyzji i nie odnosi się do praw oraz obowiązków strony postępowania, co narusza art. 107 § 3 k.p.a.;
- 2) prowadzeniu metryk spraw administracyjnych w sposób niezgodny z art. 66a § 2 k.p.a.

Uchybień stwierdzone w trakcie kontroli powstały w związku z:

- 1) niewystarczającym nadzorem Kierownika GOPS w Wilkowie nad realizowanymi zadaniami;
- 2) niewłaściwym stosowaniem przepisów prawa materialnego i procesowego przez osoby prowadzące postępowania w zakresie ustalania prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz podejmujące czynności względem dłużników alimentacyjnych.

IV. Informacja o zastrzeżeniach zgłoszonych do projektu wystąpienia pokontrolnego i wyniku ich rozpatrzenia

Jednostka kontrolowana pismem z dnia 19 września 2025 r. nr GOPS.0810.3.2.2025.JP zgłosiła zastrzeżenie do projektu wystąpienia pokontrolnego z dnia 2 września 2025 r. znak: PS.I.431.4.20.2025.JK dotyczące sformułowanej nieprawidłowości polegającej na nieinformowaniu właściwego powiatowego urzędu pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużników alimentacyjnych w przypadkach, gdy nie wywiązują się oni z zobowiązań alimentacyjnych z powodu braku zatrudnienia w sprawach dłużników prowadzonych pod sygnaturami GOPS.FA.OWD.531.4.2024 oraz GOPS.FA.OWD.531.3.2024, tj. naruszenia art. 5 ust. 2 pkt 2 ustawy.

Po rozpatrzeniu zastrzeżenia, działając na podstawie art. 42 ust. 2 pkt 2 ustawy o kontroli w administracji rządowej, rozstrzygnięto o jego uwzględnieniu w całości.

V. Zalecenia lub wnioski dotyczące usunięcia nieprawidłowości lub usprawnienia funkcjonowania jednostki kontrolowanej

W związku ze stwierdzonymi uchybieniami, na podstawie art. 46 ust. 3 pkt 1 ustawy o kontroli w administracji rządowej

zalecam:

- 1) zapewnienie prawidłowego wykonywania zadań realizowanych na podstawie ustawy poprzez zwiększenie nadzoru Kierownika GOPS w Wilkowie nad zadaniami realizowanymi przez pracowników jednostki;
- 2) usunięcie z treści uzasadnień decyzji przyznających prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego treści przepisu art. 27 ust. 1 ustawy;
- 3) prowadzenie metryk spraw administracyjnych zgodnie z wymogami określonymi w art. 66a § 2 k.p.a.

VI. Na podstawie art. 49 oraz art. 46 ust. 3 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224 ze zm.) proszę o przekazanie pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania, o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia, albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości, w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego dokumentu.

VII. Zgodnie z art. 48 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224 ze zm.) od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Z up. Wojewody Opolskiego

**Małgorzata Krajewska
Zastępca Dyrektora
Wydział Polityki Społecznej**